

Streymurin tók bátin ímóti iðuni Havsbøll, og í skýmingini tók Pride bátin upp á sleip fyri so at siga at koma upp á pláss aftur. Tá var tað, at báturin skrædnaði. Tað eydnaðist sundamanninum, sum var í bátinum, at sleppa upp á Pride aftur, meðan hinir fyra sjólótust.

Klaksvíkingurin var 20 ára gamli Godtfred Matras. Svínoyingarnir vóru 45 ára gamli Tummas Jacobsen á Rókini, 30 ára gamli Rasmus Heinesen Har Heimi og 41 ára gamli Jóannes Hansen úti í Váli. Jóannes var skipari á sluppini Haraldi, Rasmus plagdi at vera bestimaður hjá honum, og Tummas var kokkur við Haraldi.

Pápi mín, Karsten Hansen, sum var 80 ára gamal, tá ið hann doyði í 2001, vaks upp í Svínøi, og onkuntíð segði hann okkum sína uppliving av hesum degnum í morgin fyri 75 árum síðani, tá ið hann var 17 ára gamal. Kona Jóannes úti í Váli, Birta, var mostur pápa. Henda dagin bað hon Karsten og Jóan Paula Hansen, sum var yngsti beiggi Jóannesar og besti ungdómsvinur Karsten í Svínøi, fara ímóti Jóannesi og hinum svínøyingunum. Jóannes hevði nógva máling í viðføri, og teir skuldu hjálpa honum at bera fitta teinin úr Kleyvini og heim í bygðina.

Teir bíðaðu, og tað tók at skýma og gjørdist myrkt, men tað sást einki til Pride. Tá ið teir komu heim aftur í bygðina, vóru boð komin úr Sundi og út til Svínøiar um, hvussu støðan var.

Rímuligt var hetta ein øgiligur skelkur. Mamma mín, Ragnhild, var tá 10 ára gomul. Hon hevur so ofta sagt, at hon saman við Petru, skyldkonuni, sum var systir Rasmus Olsen í Sjóvinnubankanum, sat inni

hjá ommu Petru, sum var gomul og blind og seingjarliggjandi úti á Bø. Øll bygðin var upptikin av, hvussu tað mundi vera við Pride. Tá ein menningartarnaður maður kom út á Bø, og Petra spurdi, um hann visti nakað frá Pride, var tað sjálvandi ógvusligur skelkur, tá ið hann svaraði, at báturin var farin um, og allir vóru deyðir!

Sjálvandi var skelkurin serliga stórir og meinur hjá familjunum. Tummas og Rasmus vóru ógiftir. Birta og Jóannes áttu fimm børn. Ein doyði sum smádrongur, og Birta og tey fyra børnini fluttu ikki so nógv seinni til Klaksvíkar.

Sangurin

Í hesi vikuni fyri 75 árum síðani vóru samfelagsmøtir í Ebenezer. Jóannes úti í Váli var á møtunum. Hann var vanur at bera orðið fram í lítlu brøðrasamkomuni í Svínøi, og hann hevði orðið á samfelagsmøtunum. Tá ið tíðindini um syndarligu vanlukkuna bórúst, mintust tey, sum høvdu verið á møtinum, tá ið Jóannes hevði havt orðið, at hann hevði tikið til, at eitt er heilt vist, at á samfelagsmøtunum næsta ár sita vit ikki øll her.

Ein av teimum, sum hevði hoyrt Jóannes bera orðið fram í Ebe-

nezer, var Petur W. Háberg, sum tá var 23 ára gamal. Beinanvegin eftir vanlukkuna yrkti hann hesa yrkingina, sum var at lesa í Dagblaðnum:

Á tú sorgbundna sál, tú, hvørs leið varð so lægd,
at hon ber gjøgnum skýmligan dal!
Er titt vónloysi ómált, tín pína ósøgd,
brostin strongur, sum eitt sinni til spæl
var upp spentur, og brennur enn eygað á tær
eftir grát, eftir svøvnleysa nátt –
hygg tá upp, upp um fjøllini –
Kongurin har,
missir hann sína meg, sín mátt!

Tað, sum ísakalt vatn er til tystandi hjørt,
er hans æviga lyfti til tín;
burt fer stúran og sorg, burt fer náttin so svørt –:
Óttast ei, Jákups ætt, tú ert mín!
Kann ein móðir enn gloyma sítt bróstabarn her,
aldri, aldri mítt barn gloymi eg;
hygg, í hendurnar mínar tú teknaður er –
sál, er hetta ei nokk fyri teg?

P. W. Háberg

Longu í somu viku, sum yrkingin var í bløðunum, læt Jens Guttessen

hana í yndisliga lagið, sum síðani hevur verið brúkt til sangin.

Í einari Cantabile sending í útvarpinum hjá Kringvarpinum fyri stuttum spældi Eyðun á Lakjunum henda sangin. Tá helt hann fyri, at yrkingin saman við lagnum boða frá, at teir báðir, Petur og Jens, vóru tátíðar Lennon/McCarthyney!

Minningarhaldini

Vit eiga øll í okkara familjum og ættum onkran, sum er farin á sjónum. Tí kennist tað so viðkomandi og bærligt, at vit alla halgannadag á hvørjum ári steðga á og minnast teir, sum fóru og ikki bóru boð í bý.

J. Símun Hansen tekur soleiðis til um sambandið millum føroyingar og sjógvin og um støðuga stríðið og bardagan, ið gekk fyri seg:

Hetta er søgan um eitt lív í ævigum bardaga, um eina náttúru, sum ongantíð helmaði í at bjóða av, sum endurtók avbjóðingina til hvørt einasta ættarlið í túsund ár. Men hon skapaði eisini fólkið, gjørdi tað skikkjað at byggja eitt so kargt land og røkja eitt so vandafult hav; hon gav tí skil og styrki, treystleika og dirvi....

Gekst væl, gekst illa, takkar-songin gloymdu teir ikki; tað, sum kom av sjónum, var ein Guds gáva, og hana mátti takkast fyri. Tá ið teir lögdu frá landi, góvu teir seg í Guds hendur, ikki bert seg sjálvan, men eisini bátin.

Tíðin stendur ikki í stað...Tær nýggju ættirnar kenna seg minni heftar av tí bygðafelagsskapi, sum var ein treyt fyri gamla bygðasamfelagnum, tær eru meira einstaklingar, og teimum dámar betur at sita í sjálvdrátti.

Soleiðis skrivaði J. Símun Hansen fyri knappliga hálvari øld síðani, og tað takka vit honum fyri.

Um lív og lagnu hjá teimum, sum fórust fyri hundrað og fyri 75 árum síðani og allar hinar, sum finga váta grøv í Svínøi og Norðoyggjum og allar aðrar staðir kring landið og teirra eftirkomarar – og tað eru vit øll – kunnu vit bara taka undir við Øssuri Berghamar, tá ið hann yrkir (hann hevur sjálvur sett meistarligt lag til hesa føgru yrkingina):

1.Tað er so ymiskt sum lív vart er lagað,
stundum vit leika og læa sum børn.
Beiskleikar lívsins viðhvørt okkum ræða,
skýggini myrku tey boða frá ódn.
Signingaríkt, at ein lærði at kenna hann, sum við orði í ódn skapti logn.
Og, tá ið álvarans spurningar brenna, eingin er størri og dýrari ogn.

2.Skiftandi streymar um lívsleiðir reka.
Brotini stundum so leikaðu á,
skip vart varð løstað – vit finga ein leka,
bønin sum neyðarróp steig okkum frá.
Men tá ið ódnin á náttini longu tóktist at taka burt meg og mátt,
sást hann at koma á bylgjum til gongu.
Skip vart varð bjargað – og horvin var nátt.

3.Frelsari, kom tú og tak um mítt róður,
loðsur tú ver mær og set mína kós.
Tú hevur verið mær vinur so góður.
Orð titt á leið míni lykt er og ljós.
Rødd tín, hon talar, og stormarnir lúta –
hómost í havsbrúnna land fyri stavn –
fram móti Himli so siglir mín skúta inn í ta ljósu og ævigu havn.

Øssur Berghamar

Bátsvanlukkan í Svínøi 1861-1937

4. desember 1861	á handilsferð í Sundi	6 menn
30. juli 1877	á útróðri í Miðhavi	3 menn
25. september 1884	á handilsferð í Klaksvík	2 menn
16. apríl 1892	á handilsferð í Klaksvík	2 menn
20. desember 1912	á útróðri í Miðhavi	5 menn
13. desember 1913	á útróðri norðan fyri Høvdan	6 menn
1. desember 1937	út fyri Havsbøll	4 menn